

پشت پرده توافق معدنی آمریکا و اروپا؛ آیا غرب زنجیره‌های مقاوم در برابر چین می‌سازد؟

ایالات متحده و اتحادیه اروپا به تازگی از گسترش همکاری‌های خود در حوزه مواد معدنی حیاتی خبر دادند.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی معدن پیشرو؛ در ادامه تلاش کشورهای غربی برای کاهش وابستگی به زنجیره‌های تامین تحت سلطه چین، ایالات متحده و اتحادیه اروپا به تازگی از گسترش همکاری‌های خود در حوزه مواد معدنی حیاتی خبر دادند؛ این همکاری می‌تواند به یک توافق گسترده‌تر تجاری و صنعتی منجر شود. در همین راستا، مارکو روبیو، وزیر امور خارجه آمریکا، و ماروس شفچوویچ، کمیسر تجارت اتحادیه اروپا، با امضای یک یادداشت تفاهم، چارچوبی برای مشارکت در تولید و تامین مواد معدنی حیاتی ایجاد کردند. همزمان، یک برنامه اقدام جداگانه برای هماهنگی سیاست‌های تجاری نیز اعلام شده‌است. روبیو در اظهارات خود بدون اشاره مستقیم به چین تاکید کرد که این توافق اولیه نشان‌دهنده درک فزاینده متحدان غربی از اهمیت زنجیره‌های تامین و مواد معدنی حیاتی در موفقیت اقتصادی است.

به گفته روبیو، تمرکز بیش از حد این منابع در تعداد محدودی از کشورها، ریسکی غیرقابل قبول ایجاد کرده و تنوع بخشی به منابع تامین یک ضرورت راهبردی است. در سال‌های اخیر، چین با تسلط بر فرآوری بسیاری از این مواد، از موقعیت خود به‌عنوان اهرم ژئواکونومیک استفاده کرده و در مقاطعی با محدودسازی صادرات یا دستکاری قیمت‌ها، تلاش سایر کشورها برای تنوع بخشی به منابع را با چالش مواجه کرده است. این مواد در تولید نیمه‌هادی‌ها، خودروهای برقی و تسلیحات پیشرفته نقش کلیدی دارند. شفچوویچ نیز با اشاره به اهمیت این توافق، ابراز امیدواری کرد که این چارچوب بتواند محرکی برای اجرای پروژه‌های عملی باشد. او گفت: «جهت‌گیری کلی روشن است و مواد معدنی حیاتی در مرکز صنایع آینده قرار دارند.» وی همچنین از احتمال آغاز پروژه‌های آزمایشی، از جمله اجرای سازوکار کف قیمتی جدید، تا پایان سال جاری خبر داد. در همین حال، جیمیسون گریر، نماینده تجاری آمریکا، از تدوین یک برنامه اقدام جداگانه برای هماهنگی سیاست‌های تجاری خبر داد. به گفته او، این برنامه با هدف مقابله با سیاست‌ها و رویه‌های غیربازاری که موجب اختلال در زنجیره‌های تامین شده‌اند، طراحی شده است.

بر اساس این برنامه، واشنگتن و بروکسل بررسی خواهند کرد که چگونه ابزارهایی مانند تعیین یک کف قیمتی تعدیل شده می‌تواند به تقویت صنایع داخلی مواد معدنی و بخش‌های پایین‌دستی کمک کند. این اقدامات بخشی از تلاش گسترده‌تر برای افزایش رقابت‌پذیری صنعتی در اقتصادهای غربی تلقی می‌شود. دو طرف همچنین تاکید کردند که موفقیت این توافق‌ها به نحوه اجرا بستگی دارد. شفچوویچ در این باره گفت چالش اصلی، تبدیل این توافق‌ها به پروژه‌های ملموس و قابل اجرا برای فعالان اقتصادی است. پیش‌تر نیز در ماه فوریه، همزمان با اعلام طرح ایجاد یک بلوک تجاری ترجیحی برای مواد معدنی حیاتی از سوی جی‌دی ونس، دو طرف از برنامه‌ریزی برای تدوین چنین نقشه راهی خبر داده بودند. آمریکا همچنین توافق‌های مشابهی با ژاپن و مکزیک امضا کرده است.

در سند برنامه اقدام، بر ضرورت مقابله با سیاست‌ها و رویه‌های خلاف بازار آزاد تاکید شده که زنجیره‌های تامین اقتصادهای بازارمحور را در برابر اختلالات و فشارهای اقتصادی آسیب‌پذیر کرده است. هدف بلندمدت، ایجاد یک ابتکار چندجانبه با مشارکت کشورهای همسو برای تقویت تاب‌آوری زنجیره‌های تامین مواد معدنی حیاتی عنوان شده است. در چارچوب این همکاری، طرفین گزینه‌هایی مانند هماهنگی سیاست‌های تجاری، استفاده از قیمت‌های مرجع، پرداخت یارانه برای جبران شکاف قیمتی، توافق‌های خرید تضمینی، و توسعه بازارهای مبتنی بر استاندارد را بررسی خواهند کرد. علاوه بر این، همکاری در حوزه استانداردهای استخراج، فرآوری و بازیافت، تنظیم‌گری، سرمایه‌گذاری و حتی ایجاد ذخایر راهبردی نیز در دستور کار قرار دارد.